

Yttrande över remiss Mot en effektiv elektrifiering av transportsystemet

Återvinningsindustrierna är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 36 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda i anläggningar över hela landet. Medlemmarna samlar in och återvinner både kommunalt och icke-kommunalt avfall.

Övergripande synpunkter - elektrifieringen av tunga transporter

Återvinningsindustrierna delar utredningens bedömning att omställningen i transportsektorn behöver påskyndas och ser positivt på flera av de förslag som presenteras.

Återvinningsindustrierna är en transportbaserad bransch. I branschens färdplan för fossilfrihet, framtagna inom ramen för Fossilfritt Sverige, har vi satt målet att samtliga egna och upphandlade inrikestransporter ska vara fossilfria senast 2030. Idag möter vår omställning till elektrifierade fordon flera hinder. Investeringar i elektriska fordon är fortfarande dyrare än i fossildrivna alternativ och en investering i laddinfrastruktur tillkommer. Förutom att vara ekonomiskt betungande är det administrativt krävande att genomföra sådana investeringar – inte minst på grund av de utmaningar som finns kring att etablera laddinfrastruktur för tunga fordon och maskiner vid depåer och anläggningar. Dessa fordon och maskiner kräver hög laddeffekt, men vi ser idag att begränsningar i elnätets kapacitet, långa väntetider för nätanslutning och bristande transparens i ansökningsprocesser kraftigt fördröjer elektrifieringen i branschen.

Vi ser att flera av utredningens förslag kan förbättra förutsättningarna för en snabbare elektrifiering av transportsektorn och ge återvinningsbranschen bättre möjligheter att investera i tunga elfordon.

Detaljerade synpunkter på några av utredningens förslag

Utökade möjligheter för kommuner att göra undantag för elektrifierade transporter möjliggör en större nyttjandegrad

Återvinningsindustrierna tillstyrker förslaget om att undanta trafik utan förbränningsmotor från kraven i 10 kap trafikförordningen (1998:1276). Förslaget skulle möjliggöra en större nyttjandegrad av fordonen vilket i sin tur gör att investeringen av elektrifierade tunga lastbilar

skulle gå att räkna hem snabbare. Förslaget skulle också innebära en ökad transporteffektivitet i städerna, vilket ger minskad trängsel och bättre transportflöden. Återvinningsindustrierna ser även positivt på att utredningens förslag är teknikneutralt och omfattar lastbilar som drivs med vätgas.

Kapacitetskartor möjliggör planering – men flexibilitetslösningar behövs

Återvinningsindustrierna ställer sig positiva till förslaget att varje elnätsbolag ska offentliggöra kapacitetskartor som visar var det finns ledig nätkapacitet för anslutning. En sådan ökad transparens skulle underlätta företagens långsiktiga planering och bidra till mer effektiva investeringar i elektrifiering.

För att ytterligare stärka översikten bör en central aktör ges i uppdrag att samla in och tillgängliggöra dessa kapacitetskartor nationellt. Det skulle ge en samlad bild av läget och underlätta planeringen. Vi tror också att det är viktigt med en regional samordning av kapacitetsfrågor. En regional aktör, som exempelvis länsstyrelsen, skulle inom ramen för pågående arbete med regionala elektrifieringsplaner, kunna ta ansvar för att tillhandahålla och koordinera regionala kapacitetskartor. Dessa kan matchas med regionala behovskartor.

Att elektrifiera återvinningsbranschens transporter kräver att laddinfrastrukturen etableras där verksamheten faktiskt bedrivs. För återvinningsbranschen innebär det på platser där det redan finns anläggningar och depåer med miljötillstånd för avfallshantering – verksamheter som inte enkelt kan flyttas till platser med bättre tillgång till nätkapacitet. Samtidigt sker en stor del av laddningen av branschens tunga fordon utanför dagtid, till exempel på kvällar och nätter. Det innebär att flexibilitetstjänster, som exempelvis villkorade anslutningsavtal där elnätsföretaget tillåter majoriteten av effektanvändningen utanför vissa timmar, kan vara avgörande för att möjliggöra den laddkapacitet som behövs. Återvinningsindustrierna ser gärna fler sådana flexibilitetslösningar framöver för att ge branschen förutsättningar att elektrifiera sina transporter i befintliga anläggningar.

Slopad eller sänkt energiskatt på el för tunga fordon

Återvinningsindustrierna önskar även lyfta upp en åtgärd som utredningen *inte* föreslog.

Vi ser positivt på att ta bort eller sänka energiskatten på den el som används för att ladda tunga fordon. Det är en åtgärd som skulle ge direkt effekt på driftskostnaden för eldrivna lastbilar och förbättra deras konkurrenskraft jämfört med dieseldrivna alternativ. Det kan vara en avgörande faktor för att företag med små marginaler ska våga investera i ny teknik. Det är enklare att hantera än tillfälliga stöd eller återbetalningssystem och ökar inte heller den administrativa bördan för företag och myndigheter. Dessutom ger det tydlighet och långsiktighet i kalkylerna för elektrifiering.

Ifall energiskattedirektivets miniminivåer försvårar ett borttagande av elskatten för laddning av tunga fordon så behöver skatten sänkas. Ett exempel är att slopa indexeringen av energiskatten på el. En sådan åtgärd skulle göra att skatten på el slutar öka varje år trots inflation och därmed sänka relativpriset mellan eldrivet och fossildrivet.

Stockholm den 14 maj 2025

Maja Cederlund

Hållbarhetschef, Återvinningsindustrierna